

Nr 22

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av motioner om rätt för kommun att utan vederlag överlåta viss sjukvårdsutrustning till u-land.

Ärendet

I detta utlåtande behandlas motionerna I: 178 av herr Tistad och II: 203 av herrar Andersson i Örebro och Enskog (alla fp).

Hemställan avser: »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla om förslag till bestämmelser som möjliggör för kommunal sjukvårdshuvudman att utan vederlag överlåta övertalig sjukvårdsutrustning till utvecklingsland».

Motionerna

Vid uttrangering av sjukhusutrustning har fråga uppkommit om möjligheterna för kommunal huvudman — landstingskommun och primärkommun — att utan vederlag överlämna sådan utrustning som gåva till utvecklingsland. Emellertid torde överlåtelse utan vederlag inte kunna ske av annan övertalig utrustning än sådan som för sjukvårdshuvudmannen saknar bruksvärde och inte heller har något marknadsvärde. Härtill kommer att samhällelig hjälp till utvecklingsländer enligt gällande rättspraxis anses primärt som en statlig uppgift och faller utanför den kommunala kompetensen. Motionärerna anser det vara angeläget att sjukvårdsutrustning som inte längre finner användning för kommunens egna behov utan vederlag kan överlåtas till utvecklingsländer och förordar att lagändring som möjliggör detta kommer till stånd.

Gällande bestämmelser m. m.

Kommun och landstingskommun äger att själva vårda sina angelägenheter (3 § kommunallagen och 4 § landstingslagen). Denna befogenhet begränsas emellertid bl. a. av föreskrift om att vad kommun tillhör i fast eller lös egendom bör så förvaltas att kommunens förmögenhet inte minskas (50 § kommunallagen och 56 § landstingslagen). Föreskriften anses innebära att befintlig tillgång skall utnyttjas till sitt fulla värde. Egendom med restvärde får sålunda inte överlåtas utan skäligt vederlag. Saknas sådant värde är förfogandet däremot i princip fritt. Det fria förfogandet får dock inte medföra att särskilda medel anvisas för iordningställande och transport utöver vad som normalt är att påräkna vid uttrangering.

Bihang till riksdagens protokoll 1970. 5 saml. 2 avd. Nr 22

I lag den 14 december 1962 om rätt för kommun att bistå utländska studerande förordnas att kommun och landstingskommun äger beträffande dem, som i anslutning till svenskt utvecklingsbistånd vistas i kommunen för studier eller annan utbildning, vidta åtgärder i syfte att underlätta deras vistelse där och främja deras välfärd och trivsel. I utlåtande nr 21 år 1962 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition i detta ämne anförde KU bl. a. att den kommunala menigheten har territoriell grundval och att det med hänsyn härtill är naturligt att de kommunala uppgifterna skall ha lokal anknytning. Det borde enligt utskottets mening inte heller kunna komma i fråga att uppge lokaliseringsprincipen som riktlinje för avgränsningen av kommunernas verksamhetsområde. Stor försiktighet borde därför iakttagas, då fråga vore om att göra avsteg från denna princip.

Utskottet

I sitt utlåtande nr 21 år 1962 konstaterade utskottet att enighet torde föreligga om att vi på olika sätt bör främja den internationella biståndsverksamheten, som tar sikte på mycket angelägna och behjärtansvärda ändamål. Utskottet uttalade vidare att de finansiella resurserna för biståndsverksamheten huvudsakligen torde bära erhållas genom statliga anslag och frivilliga insatser. Enligt utskottets mening finns det inte anledning att nu göra en annan bedömning. Den fråga som motionärerna tar upp kan lösas genom kontakter med frivilligorganisationer och hjälporgan för utvecklingsländer. I varje fall bör inte för det ändamål som motionärerna avser företas en lagändring som innebär avsteg från de grundläggande principerna i fråga om kommuns och landstingskommuns förmögenhetsförvaltning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen avslår motionerna I: 178 och II: 203.

Stockholm den 10 mars 1970

På konstitutionsutskottets vägnar:

GEORG PETTERSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Georg Pettersson (s), Erik Olsson (s), fru Segerstedt Wiberg* (fp), herrar Sveningsson (m), Richardson (fp), Hernelius (m), Nyquist (s), Ivar Andersson* (s), Norberg (s) och Axel Georg Pettersson (cp); samt

från a n d r a kammaren: herrar Larsson i Luttra* (cp), Adamsson (s), Nilsson i Östersund (s), Henningsson (s), Johansson i Trollhättan (s), Boo (cp), Sterne* (fp), Werner (m), Henrikson (s) och Strömberg (fp).

* Ej närvarande vid justeringen.